

**UCHWAŁA NR XXXIX/345/2021
RADY GMINY PIETROWICE WIELKIE**

z dnia 22 grudnia 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834), w związku z art. 4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),

**Rada Gminy Pietrowice Wielkie
uchwała**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pietrowice Wielkie.

§ 3. Uchwałę ogłasza się poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Pietrowice Wielkie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Bajak

Załącznik do uchwały Nr XXXIX/345/2021

Rady Gminy Pietrowice Wielkie

z dnia 22 grudnia 2021 r.

Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 (zwany w skrócie Programem Profilaktyki na rok 2021), realizowany w Gminie Pietrowice Wielkie jest zgodny z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277), która to nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do:

- ograniczenia spożycia napojów alkoholowych,
- inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów,
- przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu,
- oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu,
- udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym.

Gminny Program Profilaktyki w Gminie Pietrowice Wielkie na rok 2022 obejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień, informacyjne, badawczo – diagnostyczne, edukacyjne i wychowawcze dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Wszystkie działania zawarte w Gminny Programie Profilaktyki na rok 2022 opierają się na realistycznym rozeznaniu potrzeb i zagrożeń zdiagnozowanych na terenie gminy w roku 2017. Dlatego też ważnym elementem nowego Programu jest ponowienie w tym roku badań i diagnozy zjawiska alkoholizmu i występowania innych uzależnień czy niepokojących zdarzeń.

Ponadto Gminny Program Profilaktyki zawiera wiele działań, które są zgodne z założeniami polityki państwa regulowanej odpowiednimi ustawami wobec zagrożeń wynikających z różnych negatywnych postaw oraz z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym (województwa śląskiego).

Gminny Program Profilaktyki na rok 2022 dostosowany został do specyfiki problemów alkoholowych i narkomanii, uwzględnia on lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym i ekonomicznym. Działania Gminnego Programu Profilaktyki mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację podejmowanych zadań w latach poprzednich. Nadrzędnym celem Gminnego Programu Profilaktyki na rok 2022 jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Pietrowice Wielkie w obszarze działań profilaktyki pierwszorzędowej.

Realizacja zadań programu jest finansowana ze środków pochodzących z dochodów z opłat pobieranych przez Gminę Pietrowice Wielkie za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, na podstawie art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II. DIAGNOZA ROZMIARÓW PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Bardzo ważne jest dokładne rozpoznanie skali problemów na terenie gminy w planowaniu i prowadzeniu wszelkich działań, które mają na celu profilaktykę oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i zagrożenia narkomanią. Według danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych część Polaków spożywa alkohol w sposób niepowodujący negatywnych konsekwencji dla otoczenia i ich samych.

Istnieje grupa kilkunastu procent dorosłych, których spożywanie alkoholu przybiera formę problemową. W Diagnozie lokalnych zagrożeń społecznych z roku 2017, która po raz ostatni posłużyła do opracowania programu, w gminie Pietrowice Wielkie 27% ankietowanych dorosłych deklaroowało abstynencję. Niestety, podobny wskaźnik bo 24% ankietowanych przyznało, że spożywa alkohol przynajmniej raz w tygodniu.

Szacuje się również, że po alkohol sięgają coraz to młodsze osoby. Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju.

Wyniki ogólnopolskich badań, zrealizowanych w 2019 roku przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (ESPAD – European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), wskazują, iż chociaż raz w ciągu całego swojego życia alkohol piło 84% uczniów w wieku 15–16 lat i 96% uczniów w wieku 17–18 lat. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 47% 15–16-latków i 76% 17–18-latków. Porównanie wyników badania z 2019 roku z wynikami wcześniejszych badań wskazuje na trend spadkowy rozpowszechnienia picia w młodszej grupie badanych, zapoczątkowany w 2007 roku. Wcześniej obserwowano tendencję wzrostową. Choć badania z ostatnich lat wskazują na to, że rośnie grupa abstynentów, to nadal odsetek tych, którzy przechodzą inicjację alkoholową przed ukończeniem 18. roku życia, jest wysoki. W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem picie alkoholu deklarowało 46% 15–16-letnich chłopców i 47% dziewcząt (w roku 2015 było to odpowiednio 50% i 47%). W grupie 17–18-latków do picia w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 76% chłopców (w 2015 roku – 83%) i 75% dziewcząt (w 2015 roku było to 81%). Można jednak przypuszczać, że Polacy są zbyt liberalni w ocenie własnego modelu picia, gdyż statystyczny Polak w tym samym roku, w którym były przeprowadzone badania (od 2007r) wypijał w przeliczeniu ponad 9 litrów 100 procentowego alkoholu rocznie.

Natomiast z danych ankietowych mieszkańców (wyniki z diagnozy rok 2017) wynika, że alkoholizm stanowi największy problem w rozwoju społecznym w gminie Pietrowice Wielkie. W grupie najmłodszej części społeczeństwa, uczniów szkół, inicjację alkoholową miało już za sobą 12% uczniów szkół podstawowych i 52% uczniów nie istniejącego już gimnazjum (źródło – diagnoza 2017 rok). Na kolejnym miejscu wskazano problem dotyczący przemocy w rodzinie, gdzie praktycznie co piąty ankietowany dostrzega w swoim otoczeniu osoby doznające przemocy. Problem nadużywania leków i innych środków psychoaktywnych nie jest aż tak istotny, choć już rysujący się w środowisku. Pojawia się też nowy obszar uzależnienia od nowoczesnych technologii – komputer i Internet.

Na terenie naszej gminy działa Punkt Konsultacyjny przy Centrum Społeczno – Kulturalnym, obok hali wystawowej, dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych. Do Punktu Konsultacyjnego mogą zgłaszać się mieszkańcy wszystkich sołectw należących do Gminy Pietrowice Wielkie. Działalność Punktu Konsultacyjnego w szczególności jest skierowana dla osób znajdujących się w kryzysie, uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin. Osoby uzależnione oraz współuzależnione są motywowane do podjęcia terapii w placówkach ambulatoryjnych, kierowane do leczenia szpitalnego oraz motywowane do uczestnictwa w grupach wsparcia. Problem alkoholowy można stopniowo zwalczać i dążyć do coraz większej świadomości czym jest szkodliwe picie alkoholu i w jaki sposób ten nałóg może zniszczyć osobę uzależnioną, jego rodzinę. Pomocą powinny być objęte nie tylko osoby uzależnione od alkoholu ale także ich najbliższa rodzina. Szkody, które powodowane są przez alkoholizm, jak i ryzykowne oraz szkodliwe spożywanie alkoholu występują w wielu wymiarach:

- jednostkowych: oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących,
- społecznych: negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, ubóstwo, bezrobocie,
- ekonomicznym: koszty leczenia osób uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowaniu wymiaru sprawiedliwości, spadek wydajności pracy.

Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód, dlatego też **działania w zakresie zapobiegania** (czyli **profilaktyki** szeroko rozumianej) i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego.

W budowaniu lokalnych strategii i programów należy myśleć jak najbardziej systemowo, nie ograniczając się jedynie do działań edukacyjnych skierowanych do uczniów czy haseł typu: rozbudowa oferty spędzania wolnego czasu, ale należy obejmować refleksją również takie czynniki, jak: dostępność alkoholu (liczba punktów), przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, szukanie rozwiązań problemów dla różnych grup wiekowych.

III. ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI

A. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

1. Kontynuacja i finansowanie działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych,

2. Wyposażanie punktu konsultacyjnego, o którym mowa powyżej, w odpowiedni sprzęt niezbędny do realizacji zadań określonych w niniejszym programie (m.in. wymiana mebli, sprzętów i programów komputerowych),

3. Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych zmierzających do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione od alkoholu, środków psychoaktywnych, oraz innych uzależnień,

4. Motywowanie członków rodziny osoby uzależnionej od alkoholu lub narkotyków do podjęcia terapii dla osób współuzależnionych,

5. Przekazywanie informacji na temat placówek, grup terapeutycznych, mitingów itp.,

6. Udostępnianie materiałów informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych, alkoholu, cyberuzależnień, przemocy w rodzinie itp.,

7. Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,

8. Finansowanie wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry zmierzających do wydania opinii w przedmiocie uzależnienia osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz opłat sądowych za wniesienie pozwu o obowiązek leczenia odwykowego.

B. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Budowanie gminnego systemu wsparcia dla ofiar przemocy domowej, współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną i psychologiczną (współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policją, Ośrodkami Zdrowia, biegłymi sądowymi, kuratorami społecznymi i pedagogami szkolnymi).

2. Wspieranie działań zgodnych z procedurą interwencji wobec przemocy domowej, pod nazwą „Niebieska Karta”.

3. Konsultacje zainteresowanych z psychologiem, lekarzem i członkami komisji.

4. Kierowanie do sądu powszechnego wniosków o zastosowanie przymusowego leczenia osób uzależnionych, po wyczerpaniu innych możliwości skutecznego podjęcia leczenia przez osobę uzależnioną.

C. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych

1. Współpraca ze szkołami w celu współuczestniczenia i finansowania programów wychowawczo - profilaktycznych.

2. Aktywny udział szkół w społecznych kampaniach edukacyjnej dotyczących profilaktyki.

3. Dofinansowanie programów profilaktycznych – np. „Zachowaj trzeźwy umysł”, lub inne ogólnopolskie kampanie profilaktyczne.

4. Zakup i rozprowadzenie materiałów edukacyjnych w zakresie profilaktyki.

5. Współpraca i dofinansowanie działalności świetlic wiejskich na terenie sołectw w gminie Pietrowice Wielkie oraz innymi organizacjami w zakresie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu lokalnych imprez i kół zainteresowań o charakterze rozrywkowym, sportowym, prozdrowotnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych, np. zawody sportowe, Dzień Dziecka, Mikołajki, przywitanie wakacji, pikniki, festyny itp.,

6. Wspieranie działalności klubów sportowych i drużyn młodzieżowych działających na terenie Gminy Pietrowice Wielkie.

7. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych w Krowiarkach, Pawłowie, Samborowicach i Szkole Podstawowej w Pietrowicach Wielkich poprzez dofinansowanie m. in. zajęć o charakterze prozdrowotnym, dostarczające wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w sieci Internet, unikania zagrożeń, wsparcia w radzeniu sobie z problemami młodego człowieka, itp.

8. Organizowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży w czasie ferii letnich poprzez zorganizowanie półkolonii, wyjazdów, rajdów, imprez o charakterze profilaktyczno - sportowym oraz młodzieżowego obozu profilaktyczno – strażackiego, przy współudziale OSP.

9. Organizowanie spotkań, warsztatów i prelekcji ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki.

10. Organizowanie i finansowanie szkoleń m. in. dla: sprzedawców alkoholu, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nauczycieli i pedagogów oraz innych podmiotów realizujących Program Profilaktyki na rok 2022.

11. Dopuszczenie m. in. w pomoce, materiały, stroje, sprzęt sportowy i rekreacyjny oraz inny sprzęt umożliwiający zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Pietrowice Wielkie.

12. Wspieranie działań profilaktycznych związanych z alternatywnymi formami spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

13. Wsparcie szkół w prowadzeniu zajęć pozalekcyjnych, profilaktycznych i prozdrowotnych poprzez m.in. prowadzenie zajęć korygujących wady postawy u dzieci i kształtowanie umiejętności życiowych i społecznych.

D. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

1. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

2. Współpraca z organizacjami zajmującymi się uzależnieniami.

3. Współpraca z kuratorami społecznymi wykonującymi nadzór nad osobami uzależnionymi i poddanymi leczeniu odwykowemu.

4. Współpraca m. in. z Oddziałem Odwykowym i Detoksykacyjnym Szpitala w Gorzycach i Branicach oraz poradniami uzależnień.

E. Kontrola podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych

1. Kontrolę podlegają wszystkie podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

2. Kontrolę przeprowadzają upoważnieni przez Wójta Gminy członkowie GKRPA.

3. Kontrole przeprowadzają co najmniej 2 osoby po zawiadomieniu przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli.

4. Zakres kontroli obejmuje:

- 1) zgodność prowadzonej sprzedaży napojów alkoholowych z aktualnym zezwoleniem;
- 2) przestrzeganie warunków zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 3) przestrzeganie warunków, zasad sprzedaży i podawanie napojów alkoholowych określonych przez Radę Gminy;

5. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.

F. Koordynacja realizacji programu, źródła jego finansowania oraz kompetencje Komisji

1. Koordynację realizacji Programu zapewnia Przewodniczący Komisji, organizując jej pracę i powierzając wykonanie określonych zadań poszczególnym członkom Komisji.

2. Obsługę prawną i administracyjną realizacji i dokumentowanie Programu Profilaktyki zapewnia Urząd Gminy.

3. Przewodniczący Komisji przedkłada Radzie Gminy roczne sprawozdanie z wykonania Programu w terminie do końca marca 2023 roku.

4. Środki finansowe na realizację Programu pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych pobieranych przez Gminę.

5. Jednostką realizującą Gminny Program w zakresie przeciwdziałania narkomanii jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pietrowicach Wielkich.

6. Na realizację wymienionych wyżej w Programie Profilaktyki na rok 2022 przeznaczona jest kwota w wysokości 75 tysięcy złotych.

G. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne.

1. Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości:

- przewodniczący komisji - 350 zł brutto miesięcznie,
- członek komisji - 150 zł brutto za udział w posiedzeniu komisji.

2. Ustala się wynagrodzenie za pełnienie dyżurów w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym w wysokości 80 zł brutto za dyżur, na podstawie złożonych miesięcznie list obecności.

3. Podstawę wypłaty wyżej wymienionych wynagrodzeń stanowi podpis na liście obecności.

4. Zwrot kosztów podróży służbowych członków komisji w ramach wykonywania zadań (szkolenia, kontrole) określa się na podstawie ogólnie obowiązujących zasad.

5. Za bezpieczeństwo i opiekę nad dziećmi i młodzieżą w trakcie zajęć podczas realizacji Programu Profilaktyki na rok 2022 oraz w czasie pobytu w świetlicy, odpowiada osoba bezpośrednio prowadząca zajęcia